

Referat fra møde i aftagerpanelet for Historie og Klassiske studier

Onsdag 2. oktober 2019 kl. 16.00 – 18.00

Deltagere fra aftagerpanelet: Thomas Aagaard Kristensen, Sct. Knuds gymnasium, Torben Jakobsen, Mulernes Legatskole, Rasmus Stærke, Danske Bank, Peter Thor Andersen, Øhavsmuseet og Thomas Meloni Rønn, Forlaget Meloni

Deltagere fra SDU: Kristine Kjærsgaard, Jane Hjarl Petersen, Rikke Erfurt Beck-Nielsen, Adam Anil Andersen, Emilie Heide-Sørensen og Helene Christensen (referent)

1. Velkomst v/ Studielederne Kristine Kjærsgaard (Historie) og Jane Hjarl Petersen (Klassiske studier)

Kristine Kjærsgaard bød velkommen og takkede aftagerpanelet for at ville bidrage til at gøre vores studerende endnu mere relevante for arbejdsmarkedet. Herefter var der en præsentationsrunde.

2. Status for vore uddannelser og optaget i 2019 og

3. Historiestudiet og Klassiske studier fremover (udfordringer, overvejelser) v/ Kristine Kjærsgaard og Jane Hjarl Petersen

Historie v/ Kristine Kjærsgaard

Optag

Kristine Kjærsgaard indledte med at nævne, at Historie består af centralfag og sidefag på både BA og KA. I 2019 er optaget 91 på BA + tilvalg og 29 på KA. Studenterbestanden i 2018-tal er for BA 234 og KA 116. Vi har testbaseret optag for kvote 2, som består af SDUs centrale unitest og en skriftlig stedprøve specifikt for Historie, hvor de studerende får en time til at besvare en opgave. Vurderingskriterierne for disse besvarelser er skriftlig formidling / kommunikationsevne og analytisk potentiale. Alle fremmødte ved semesterstart bestod studiestartsprøven, og tre var tilmeldt reeksamen, som dog alle udeblev.

Torben Jakobsen spurgte, hvad kvote 2-optag er, og Jane Hjarl Petersen svarede på det og tilføjede, at SDU tilstræber 50 % optag via kvote 2, fordi en del af rektors politik er, at man "er mere end sit gennemsnit". Hun nævnte videre, at for første gang i alle år har Historie optaget alle, mens man for første gang har et gennemsnit på Oldtidskundskab. Jane Hjarl Petersen forklarede om "spill over": flytning af ledige pladser mellem kvote 1 og kvote 2, som kan betyde, at selv om vi har vurderet nogle studerende som ikke-egnede, kan de som følge af spill over ende med at komme ind alligevel. Torben Jakobsen kommenterede, at det lyder som spild af ressourcer, og et samlet panel var undrende over for denne optagelsesproces. Thomas Kristensen spurgte, om det mest er studerende optaget gennem kvote 1 eller 2, der falder fra. Til det svarede Jane Hjarl Petersen, at det mest er kvote 1-studerende.

Studiestartsprøve

Kristine Kjærsgaard forklarede om How to Uni, som for studerende på Historie og Oldtidskundskab pt er et frivilligt e-læringskursus, som handler om, hvordan man går på universitetet, hvilke regler er der og mulighederne for vejledning og rådgivning. For nogle studier udgør How to Uni den obligatoriske studiestartsprøve, og den er meget ressourcebesparende. Thomas Kristensen spurgte, om studiestarts-

prøven er fagspecifik, hvortil Kristine Kjærsgaard svarede, at det er den, og i år handlede den om velfærd, demokrati og køn. Efter et introforløb om emnet skal de studerende besvare en bunden opgave, som rettes af førsteårskoordinatoren.

Udfordringer / nøgletal

Kristine Kjærsgaard nævnte, at bacheloruddannelsen har to store udfordringer: nøgletallene frafald og forsinkelse, og hun forklarede, at nøgletal er parametre, som alle uddannelser måles på. Der er røde, gule og grønne "lamper", og man kan risikere at få lukket en uddannelse, hvis der er røde lamper to år i træk. En uddannelse med få studerende er ekstra udsat i forhold til nøgletallene, fordi én forsinket studerende kan udgøre et procentvist stort udsving.

* Frafaldet for BA var i 2017 og 2018 23 %, landsgennemsnit: 19%.

* Forsinkelse for BA var i 2018 11,8 måneder, som er en stigning fra 2017-tallet 2,9 måneder, landsgennemsnit: 1,9 måneder

Panelet spurgte, hvad den store forsinkelse skyldes. Kristine Kjærsgaard svarede, at grundene er langvarig sygdom og individuelle studieplaner, som de studerende får dispensation til at følge som følge af funktionsnedsættelser eller sygdom. Der bliver ikke taget hensyn til disse individuelle studieplaner i nøgletallene; men det er dog et fåtal af studerende, der er mere end et år forsinket. Emilie Heide-Sørensen spurgte, om propædeutik tælles med som overskridelse af studietiden, hvortil Jane Hjarl Petersen svarede, at fakultetet har forstået og bekræftet, at det halve års propædeutik ikke skal tælle som forsinkelse.

Peter Andersen spurgte til taxametertilskuddet, og om ledigheden indgår i udbetalingen, og Kristine Kjærsgaard svarede, at taxametertilskuddet ikke umiddelbart er på finansloven.

Tiltag til reduktion af frafald

Kristine Kjærsgaard oplyste, at studiet har igangsat en række tiltag og løbende vedligeholder aktiviteter, der har til formål at reducere frafaldet på BA:

* *Akademisk skriftlighed*: Allerede på 1. semester får de studerende tilbud om at få screenet deres opgaver og får tilbud om hjælp, hvis screeningen viser, at det er nødvendigt. Dette tiltag har kørt i nogle år, og vi hører fra censorer nu, at skriftligheden er blevet bedre de seneste par år. På et studielederseminar i foråret deltog rektor for Sct. Knuds Gymnasium i Odense, Susan Mose, og hun fortalte om, hvor vigtigt de sociale relationer er for de unge, at de føler sig set og er trygge ved at henvende sig til os. Det er noget, vi vil gøre mere ud af, og Jane Hjarl Petersen tilføjede, at vi bruger mange kræfter på at bygge relationer med de studerende. Peter Andersen spurgte, om man bruger karaktergennemsnittet til at se, hvor der eventuelt kan være behov for at sætte ind, og dertil svarede Kristine Kjærsgaard, at en eventuel indsats baserer sig på resultatet af screeningen.

* *Studiestartsprøve*: Torben Jakobsen spurgte, hvordan studiet bruger studiestartsprøven til at reducere frafald og oplyste, at på hans gymnasium screenes de studerende i dansk og matematik med henblik på indplacering. Kristine Kjærsgaard svarede, at vi ikke direkte kan bruge prøven til at reducere frafald, men da den er placeret meget tidligt og er de studerendes første skriftlige opgave på universitetet, indser nogle måske allerede på det tidspunkt, at Historie/universitetet ikke er noget for dem. Emilie Heide-Sørensen tilføjede, at hun er mentor for Historiestuderende, og mange giver udtryk for, at det er hensigtsmæssigt så tidligt at få en smagsprøve på, hvordan man skriver en akademisk opgave.

Kristine Kjærsgaard nævnte videre, at vi i studiestartsprogrammet har indført tvunget fordybelse, ved at de studerende skal læse en bog på kort tid. Det er samstemmende med Susan Moses observation, at de unge har svært ved at fordybe sig i noget.

* *Læsegrupper*: Der dannes læsegrupper for alle nye studerende, og undervisere på første år opfordres til at benytte disse læsegrupper i forbindelse med gruppearbejde.

Kristine Kjærsgaard nævnte endvidere, at fagene på første år koordineres for at sikre, at de studerende kan se sammenhængen mellem de forskellige fag.

Peter Andersen spurgte, om SDU tager for givet, at frafaldet skyldes akademiske kompetencer; men kan det skyldes manglende modenhed eller motivation? Kristine Kjærsgaard svarede, at det er vanskeligt præcist at få at vide, hvad grundene er. Herefter informerede Jane Hjarl Petersen om SDUUP, som er et stort projekt, der går ud på at finde ud af, hvorfor studerende er holdt op. Der sættes helt i begyndelsen tid af i undervisningen til, at SDUUP kommer ind og fortæller, og de studerende udfylder et spørgeskema med henblik på at fange dem, der er frafaldstruede. Kristine Kjærsgaard tilføjede, at historiestudiet i henhold til handlingsplanen 2018 er forpligtet til at tjekke KA-studerende studieaktivitet, hvilket studielederen har gjort ved at tjekke deres aktivitet på BB. Alle havde i øvrigt været aktive på BB.

Klassiske studier v/ Jane Hjarl Petersen

Optag

Jane Hjarl Petersen indledte med at sige, at Klassiske studier består af centralfag Oldtidskundskab, sidefag Oldtidskundskab, sidefag Latin og Åben Uddannelse deltidssidefag Latin, og efter seneste opgørelse fra 2018 er der hhv. 68 BA og 24 KA indskrevet.

SDU's uddannelse er stadig den eneste centralfagsuddannelse i landet og har derfor småfagsstatus, hvilket blev genforhandlet i 2018. Optag 2019 er reduceret til 20 pladser.

Oldtidskundskab er i sig selv ret professionsrettet mod undervisning i gymnasiet. I gymnasiet var faget oftest et hyggeligt snakkefag; men vi ser, at mange bliver overraskede, når de kommer på universitetet. Gymnasiereformen indeholder stadig Oldtidskundskab, og gennem småfagsbevillingen sikrer ministeriet sig, at der er folk, der kan varetage undervisningen.

Fra optag 2020 indføres SDUS generelle adgangskvotient på 5.0, og de øvrige adgangskrav er: Græsk A, Engelsk B. Fra 2021: Dansk A, mundtlig/skriftlig: 5.0. Den generelle adgangskvotient på 5 er fastsat ved et bagudrettet gennemsnit, så vi ikke sætter kravet så højt, at vi ingen studerende får, og adgangskravet i dansk er indført for at signalere, at det er et skrivetungt fag. Vi har tunge studerende i forhold til, hvor godt de er klædt på til en universitetsuddannelse. Torben Jakobsen kommenterede, at Oldtidskundskab i gymnasiet ikke er et skrivefag, så det er hans holdning, at adgangskravet i dansk er skudt over målet.

Jane Hjarl Petersen gjorde status på optag 2019: Kvote 2: testbaseret optag bestående af SDU's Unitest, samt fagspecifik test bestående af MC-dansk grammatiktest, oversættelse af et stykke af Perikles' gravtale i engelsk udgave til dansk, ½ sides motiveret ansøgning.

26 centralfagspladser tilbudt, hvoraf 23 accepterede pladsen. Efter Studiestartsprøven var der 17 tilbage, ud over 9 sidefagsstuderende. Antal ansøgere var 83, heraf 26 med 1. prioritet, og adgangskvotienten er 4.9.

I 2018 gennemførte vi for første gang testbaseret optag i form af et interview af ansøgerne. To undervisere brugte en hel weekend på interviewene, så de var ressourcekrævende og viste sig ikke at være særlig nyttige alligevel. Studiestartsprøven handler også om SU-rytteri, så hvis vi kan få de studerende meldt ud inden 1. oktober, tæller de ikke med i frafaldstallene, som kan give røde lamper.

Udfordringer / nøgletal

Jane Hjarl Petersen oplyste, at ved sidste opgørelse (pr. oktober 2018) var tre kandidatstuderende faldet fra, og det udløser en rød lampe. Det er vanskeligt at se, at vi gør en helt masse forkert; men selv om det er en lille uddannelse, bliver vi stadig holdt op mod landsgennemsnittet. Vi får penge fra småfagsbevillingen med den ene hånd, og med den anden bliver vi truet på overlevelsen. Vi ser, at der er kæmpestore udsving fra årgang til årgang, og vi kan ikke vide, hvorfor årgangene er så forskellige. Bl.a. frafald indgår i den noget negative diskurs om humaniora-bashing.

Videre nævnte hun, at Oldtidskundskab ikke har slemme ledighedstal (som også er et nøgletal), og kandidaterne fra centralfag går ud i job. Torben Jakobsen og Thomas Kristensen kommenterede, at Historie/Oldtidskundskab er en vanskelig kombination, fordi markedet er blevet mindre, og lærerne skal dække flere timer, og som følge deraf er mange nødt til at have andre funktioner.

Tiltag til reduktion af frafald

Herefter gennemgik Jane Hjarl Petersen de vigtigste tiltag, der er iværksat for at reducere frafaldet og studietiden:

* *Trivselssamtaler*: Studiet afholder trivselssamtaler i løbet af 1. semester med alle nyoptagne, og samtalerne afholdes individuelt med en af de tre underviser, de studerende møder på 1. semester. Samtalerne kan både have fagligt og personligt indhold.

* *Akademisk skriftlighed*: I faget Informationssøgning undervises de studerende også i akademisk skriftlighed. Mange har store udfordringer med både skriftlighed og akademisk skriftlighed.

* *Intensive forløb på 1. semester*: For at styrke studieintensiteten og for at gøre verden lidt mindre for 1. semesterstuderende indførte vi for et par år siden to intensive forløb i to fag på hver 6 uger, et fag før efterårsferien, der afsluttes med en eksamen i uge 43 og derefter et andet fag med eksamen i december. Vores erfaringer med det er gode, og de studerende evaluerer også forløbene positivt.

* *Studiegrupper*: Vi har indført obligatoriske studiegrupper for at give de studerende et større tilhørsforhold til stedet, og undersøgelser viser, at gode studiegrupper også giver større chancer for at gennemføre studiet. Vi har en del studerende med diagnoser, som har svært ved at indgå i en læsegruppe, og det er en pædagogisk opgave at tale med de studerende om, hvordan vi arbejder på universitetet, og at arbejdsformen her også involverer gruppearbejde.

* *Fagligt fællesskab mellem kandidatstuderende og underviserne*: Vi har genoplivet foredragsklubben, hvor man f.eks. kan snakke om sit speciale, VIP'ere kan fortælle om en artikel, eller der inviteres besøg udefra. Thomas Rønn kommenterede, at han deltog i et lignende fællesskab i løbet af studietiden, og det var meget nyttigt og givtigt, fordi man fik et tættere forhold til underviserne og havde en god dialog med dem.

Herefter nævnte Jane Hjarl Petersen, at lærerkollegiet netop har lavet en revision af studieordningen for BA Oldtidskundskab, hvor bl.a. Thomas Kristensen har bidraget med værdifulde forslag til ændringer. Kort opsummeret har vi indskrevet filosofi og mere metodeundervisning.

Afslutningsvis kunne de to studieledere notere, at der bordet rundt var positive tilkendegivelser omkring omfanget af punkter i handlingsplanerne for de to studier.

4. Nyt fra panelets medlemmer

Jane Hjarl Petersen spurgte, om panelets medlemmer havde noget af almen interesse, eller om noget af det gennemgåede var uklart.

Aftagerdag

Thomas Rønn roste aftagerdagen, som han synes er interessant, og det er også hans opfattelse, at vores studerende er glade for arrangementet. Dagen er vigtig at fastholde og hver gang gerne med flere forskellige foredragsholdere, der repræsenterer bredden for hvilke jobfunktioner, de studerende kan have i, dvs. at der ikke skal være et fast tema, som f.eks. offentlige arbejdspladser, ved hver aftagerdag. Rasmus Stærke kommenterede, at da han studerede, fik de kun at vide, at man kunne blive gymnasielærer; men det er vigtigt at der er fokus på, at man kan blive så meget andet. Det er ligeledes vigtigt, at der kommer kompetente foredragsholdere på aftagerdagen.

Rikke Beck-Nielsen foreslog også at invitere BA-studerende, så de meget tidligere får mulighed for at få et indblik i, hvilke muligheder de har med uddannelsen. Adam Andersen tilføjede, at bachelorstuderende vælger sidefag i maj, så aftagerdagen skal afholdes tidligere end maj.

Jane Hjarl Petersen sagde, at ved opsummeringen af seneste aftagerdag snakkede vi om, at de studerende skulle have større mulighed for at få tættere kontakt med aftagerne. Thomas Rønn nævnte, at et workshop-format blev foreslået dengang, og Torben Jakobsen sagde, at aftagerdagen er god, han støttede workshop-formatet, som vil medføre, at oplægsholderne laver kortere indslag.

Adam Andersen nævnte, at de studerende på Oldtidskundskab havde et separat møde kun med Thomas Kristensen ved sidste aftagerdag, som virkelig var nyttig og givtig. Thomas Kristensen tilføjede, at man får en anden åbenhjertighed, når man sidder i et mindre forum.

Praktik / ansættelse:

Peter Andersen sagde, at hans fordom er, at museumsbranchen er meget populær, og han mente, at de studerende kan gøre mere opsøgende arbejde for at komme ud til museerne. Desuden skal man være indstillet på at komme ud i provinsen. Han nævnte videre, at hver femte person i museumsbranchen er løstansat, som åbner for, at flere kan få foden indenfor. Der kommer mere og mere fokus på fundraising, fordi der ikke kommer flere penge til museerne, og derfor efterspørges kundskaber inden for fundraising.

Thomas Kristensen spurgte, om man kan udvide paletten af praktiksteder, så de studerende kommer i længere forløb end normal gymnasiepraktik, og til det kommenterede Thomas Rønn, at praktikforløb af 14 dage ikke duer til noget. Kristine Kjærsgaard svarede, at der er mulighed for et længerevarende projektorienteret forløb for Historiestuderende, og Jane Hjarl Petersen tilføjede, at det samme også gør sig gældende for studerende på Oldtidskundskab.

Adam Andersen oplyste, at de studerende efterspørger andet end gymnasiepraktik; men de orker ikke selv at finde andre muligheder. Han anbefalede, at man laver et katalog med andre muligheder for praktik. Jane Hjarl Petersen nævnte, at på SDU er RIO [Research & Innovation Organisation] et bindeled ud til verden, og vi kan bede dem om assistance til at få udarbejdet et katalog, som også kan indeholde praktikmuligheder i det private erhvervsliv.

Rasmus Stærke nævnte, at i Danske Bank er ansat historikere, der ikke laver andet end at skrive historie; men han mener, at vi skal væk fra mentaliteten, at historie er det man kan og ikke andet.

5. Udviklingsarbejdet med vore to uddannelser?

a. Eksamensformer?

Jane Hjarl Petersen gennemgik de nuværende eksamensformer på de to studier:

Historie: Mundtlig, synopsis med mundtlig prøve, skriftlig fri/bunden hjemmeopgave og portefølje

Oldtidskundskab: Mundtlig, prima vista, mundtlig/skriftlig, fri/bunden skriftlig hjemmeopgave, synopsis med mundtlig prøve og populærvideenskabeligt foredrag

Herefter spurgte hun panelets medlemmer, om de er stødt på andre eksamensformer eller situationer, hvor de studerende kunne have behov for andre kompetencer? Rasmus Stærke støttede specielt populærvideenskabeligt foredrag som en meget relevant eksamensform. Det samme gjorde Peter Andersen, fordi de studerende derved lærer diversiteten i formidlingen. Torben Jakobsen spurgte, om man kan indføre noget lignende på Historie? Kristine Kjærsgaard svarede, at på Historie findes et formidlingsforløb, hvor de studerende holder et mundtligt oplæg og afslutter med en skriftlig prøve; men vi kan godt overveje populærvideenskabeligt foredrag som form. Jane Hjarl Petersen oplyste, at hun har eksamensformen i sit fag, som fungerer godt, og de studerende møder op, fordi det giver dem mulighed for at få kvalificerede tilbagemeldinger. De studerende melder et emne ind til hende, og derefter finder hun en målgruppe til dem, så de kan skræddersy deres oplæg til målgruppen. Adam Andersen tilføjede, at det er en meget relevant eksamensform forud for det, der kommer senere på studiet.

b. Kompetencebeskrivelserne for bachelor- og kandidatuddannelserne i hhv. Historie og Oldtidskundskab?

Kristine Kjærsgaard indledte med at spørge panelet, om vores studerende kan det, der efterspørges af arbejdsmarkedet?

Thomas Rønn sagde, at det er vigtigt at have fokus på de centrale kompetencer i historiefaget. Hvis studerende f.eks. skal have mere kommunikation ved siden af, bliver de ikke gode nok til de centrale historiekompetencer. Hvis der efterspørges kompetencer inden for kommunikation, er deciderede kommunikationsstuderende bedre.

Thomas Kristensen kommenterede, at de generelle kompetencemål for humaniorastuderende ikke må blive mere vidtløftige eller mere omfattende, for så forsvinder det, man kan. De fagspecifikke kompetencemål er bedre. Jane Hjarl Petersen tilføjede, at de generelle kompetencemål skal alle undervisere leve op til.

Rasmus Stærke anbefalede, at det pointeres mere i kompetencemålene, at de studerende har lært at lære, og så er det ikke så vigtigt hvad, man har lært.

Torben Jakobsen påpegede, at der er en diskrepans i kandidatstuderende Historie: I de generelle kompetencemål står "skandinaviske sprog" og i de fagspecifikke "norsk og svensk". Dernæst spurgte han, om der i første afsnit er en fejl i fordelingen af ECTS-points mellem centralfag og sidefag i kandidatuddannelsen i Oldtidskundskab. Jane Hjarl Petersen og Kristine Kjærsgaard svarede, at de vil kigge nærmere på det.

Thomas Kristensen kommenterede afslutningsvis, at der ikke står meget om græskkompetencer i kompetencebeskrivelserne for Oldtidskundskab, at man behersker oldgræsk på et givent niveau. Jane Hjarl Petersen svarede, at græsk er et adgangskrav, så det fremhæver vi ikke. De studerende har ikke sprogundervisning ud over propædeutik, så græsk er et redskab til at forstå det, de beskæftiger sig med. Derfor står græsk ikke som en kompetence, uddannelsen giver.

Aftagerpanelet havde ikke yderligere kommentarer eller ændringsforslag til kompetencebeskrivelserne.

6. Kommunikation mellem uddannelser og aftagerpanel og organisering af næste møde

Jane Hjarl Petersen opsummerede kommentarerne vedrørende organisering af næste møde: Der åbnes op for at invitere flere studerende, også bachelorer, i et workshop-format. Aftagerpanelet gav udtryk for, at de er villige til at deltage i både en aftagerdag og et formelt møde, hvis de har mulighed for det, og Peter Andersen foreslog at koble de to dage tættere sammen, således at det formelle møde afholdes først. Ved mødet kan aftagerne få en indtryk af, hvor der eventuelt er problemer og udfordringer for de studerende eller studierne, som så kan være et afsæt til aftagerdagen.

Det blev aftalt, at næste møde forsøges lagt i uge 13, og at datoen vil blive meldt ud så hurtigt som muligt.

7. Evt.

Intet til punktet.